

Све што чинимо и јесмо проверавајмо Христом

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана на Цвети, 5. априла 2026. године, у храму Светог Саве на Врачару

У име Оца и Сина и Светог Духа. Браћо и сестре, пошто је Господ пробудио из сна смрти Четвородневног Лазара и пошто је сестра Лазарева умила ноге скупоценим миром Господу и својом косом их обрисала, скупило се мноштво народа да види то чудо, али и да прослави Оног који је чудо учинио. А онда из Витаније, где је Лазар са својим сестрама живео, у предграђу Јерусалима, Господ се упутио ка светом граду Јерусалиму праћен реком људи међу којима је било различитих расположења и доживљаја самог Господа. Једни су дошли да Му се поклоне, да Га прославе, други су дошли из знатижеље. Било је и садукееја, фарисеја и оних који су били из највишег свештеничког реда, а они нису дошли нити да прославе Господа, нити да Му се поклоне, нису дошли ни због тога што су били знатижељни, него су, будући да су мислили о себи да су праведни јер споља држе заповести Божје, јер споља држе закон, дошли да проверавају Господа, да Га хватају у грешкама, да виде да ли Он испуњава сваку завету и сваку тачку, свако слово закона онако како они закон разумеју.

Узгред речено, и данас су многи међу нама такви. Испуњавамо закон споља, али се не трудимо да се изнутра уподобимо духу Јеванђеља и духу речи

Божје. Хоћемо праведност без покајања, хоћемо мир без праштања, хоћемо заједницу и јединство без љубави. Често, дакле, споља испуњавајући закон остављамо своје срце неизмењеним. Ниједна јота се не дотиче наше душе и нашег срца, нашег унутрашњег бића. Не разумемо да нас је Господ погледао и помиловао тим што нас је увео у своју Цркву и што нам је дао смернице које треба да испуњавамо да бисмо се изнутра преображавали, да бисмо се смиривали, да бисмо живели у покајању, да бисмо могли да праштамо, да бисмо могли да волимо сваког човека као икону Божју без обзира ко је и шта је. Не видимо, дакле, свој живот у Цркви као могућност да ми будемо бољи, да будемо врлинскији, него мислимо да смо привилеговани због тога што смо у Цркви и због тога што имамо могућност да друге проверавамо, да друге ловимо у њиховим грешкама и да другима судимо, да прогласимо себе за заштитнике праве вере и праве Цркве, Цркве Христове. Господу је потребан преображај и покајање на шта нас Он позива и зато смо удостојени љубави Његове и пажње Његове.

Ево, праћен мноштвом људи међу којима, дакле, постоје различити духови, Господ иде у Јерусалим, у свети град, и то иде на магарету. А већ се многи питају да ли је Он Месија, многи изнутра и слуте да Он јесте Месија, али начин на који улази у свети град супротан је оном чему су их учили првосвештеници, фарисеји и садукееји. Супротно је, јер су они очекивали политичког револуционара, реформатора, очекивали су од Њега да решава дневне, социјалне, политичке, психолошке и сваке друге проблеме, очекивали су од Њега да буде војсковођа, да буде цар, да освоји читав свет, да све покори себи и онима који га следе, тј. изабраном народу Божјем. А ево, Господ, како пророк Захарија пророкује, улази смирено на магарету, хотећи да покаже да Његово царство није одавде, него да је то царство Божје, да је царство Његово царство одозго и оно силази међу нас да бисмо ми могли да постанемо грађани и житељи тог царства. Силази међу нас тако што је Господ постао све што ми јесмо, поистоветио се са нама у свему и по свему, осим у греху. Стога иде у Јерусалим да се са нама поистовети и у смрти, да би ту смрт разорио, да би уништио највећег и последњег нашег непријатеља, да би нам даровао живот вечни загрливши нас и чинећи да ми будемо део Његовог тела, део Његове Цркве, чинећи нас да будемо део Његовог Царства.

Господ улази смирено и тиме се још једанпут сукобљава са логиком која се споља држи закона, која се споља држи заповести, која споља испуњава вољу Божју, а изнутра остаје непреображена, остаје горда, самољубива и лицемерна. То је фарисејска вера и фарисејска побожност. У основи, у питању је лицемерје и самољубље. Фарисеји су, дакле, они који заузимају високе

позиције у највишем слоју вере, против Христа, против Господа, јер се Он не уклапа у њихов концепт. Погрешно су разумели. Он долази да бисмо се ми уклопили у Његов концепт, да бисмо ми ушли у Његов загрљај, у Његово наручје, да бисмо се ми проширили, а не због тога да бисмо ми Њега сузили и правили Га по својој слици и прилици и по својој логици. Он се не уклапа у њихову идеологију, браћо и сестре, и то је оно чега и ми данас треба да се чувамо, да нам вера не постане идеологија, да не мислимо да је то оруђе којим треба да улазимо у различите просторе и контексте и да, сузивши веру на меру идеологије, мислимо да можемо да решавамо собом и из себе вером као оруђем питања од овог света.

Сва питања од овог света се решавају на други начин, тако што нам вера постане живот, тако што се преображавамо, тако што разумевамо да смо ми и себи непријатељи и да себе треба да мењамо, себе треба да победимо да бисмо победили свет. Дакле, тек онда када вера постане наш свеукупни животни контекст, када и на улици, и на свом радном месту, и на забави или било где да смо, све што чинимо и што јесмо проверавамо вером, а то значи Христом, Његовом речју и Његовим моделом постојања и живота, а Он то показује улазећи у Јерусалим на магарету и то идући свесно на распеће, на страдање и у смрт, да би смрћу засијао живот и да би крст постао знамење и оруђе победе. Дакле, Господ смета свим фарисејима од времена Његовог на земљи па до наших дана и до краја света и века, јер им ремети поредак, ремети њихове интересе који су пролазни, који су смртни, који су мрак и тама, који су доживљај ближњег као свог непријатеља, као вука.

Не треба много да трошимо речи како бисмо објаснили ту чињеницу. Довољно је само да укључимо било који канал на ТВ екрану и видећемо само мрак, само муку, само мржњу, видећемо ратове, убиства и крв. А ево, Господ нам нуди сасвим нешто друго. И не само да нуди него то је учинио и остварио за нас. Зато и ми треба да се поистоветимо са Маријом која је све што је имала преточила у скупочено миро и опрала му ноге, љубила их и отрла својом косом, да заједно, и ми са њом, све што јесмо и све што имамо принеемо Христу и заједно са Њим на магарету уђемо у свети град Јерусалим појући песму: Благословен који долази у име Господње, Осана на висинама! како бисмо онда могли да у миру и у радости прођемо Велику недељу и тријумфално на дан Васкрса певамо заједно са небом и анђелима песму Христос Васкрсе. Амин.